

Komentáře zkušebních komisařů

K VYHODNOCENÍ ZKOUŠEK V PROSINCI 2006

Zkoušky konané ve dnech 4. – 9. prosince 2006 proběhly v souladu s pravidly systému certifikace účetních a jejich vyhodnocení a výsledky byly po kontrole recenzentů pro jednotlivé předměty uznány Komitétem pro certifikaci a vzdělávání dne 26. ledna 2007.

Celková úspěšnost zkoušek dosáhla 67,65 % a nevybočila tak příliš z dlouhodobého průměru, který za poslední čtyři zkouškové termíny činí 68,35 %.

Jestliže v celkové úspěšnosti zkoušek nedochází kvějším výkyvům, v některých předmětech se tak děje. V tomto prosincovém termínu postihl největší pokles právní disciplínu, kde se snížila úspěšnost v 1. stupni na 55,43 % oproti červnovým 76,60 % a ve 2. stupni na 56,72 % z červnových 85,94 %. K poklesu došlo i u zkoušky z Účetnictví II., kde dosáhli adepti 64,18 %, zatímco v červnu 2006 to bylo 75,79 % a ještě dříve v prosinci 2005 dokonce 89,90 %.

Ztrátu výše uvedených předmětů vyrovnaly vzestupy úspěšnosti zejména u zkoušek z Ekonomie na 51,82 % oproti 38,83 % v červnu, Kvantitativních metod a informatiky (69,09 % oproti 55,00 %) a Daně I. (78,63 % oproti 67,52 %). Ostatní předměty nezaznamenaly větší výkyvy, u většiny došlo ke zlepšení v řádu jednoho či dvou procentních bodů. Předměty z 3. stupně z hlediska výkyvů nekomentujeme vzhledem k menšímu počtu účastníků zkoušek.

Příčiny výkyvů úspěšnosti u jednotlivých předmětů jsou zapříčiněny celou řadou faktorů. Prvním z nich je nestejný vzorek adeptů-respondentů zkoušky, přičemž se mění procento těch, kteří to jdou prostě jen „zkusit“. Dále se více či méně projevuje rozdílný přístup adeptů k přípravě. Mnozí se připravují mechanickým memorováním předcházejících zkoušek ze sborníků zkouškových zadání a příkladů, namísto hlubšího studia a pochopení podstaty či logiky problému.

Takový přístup nelze použít u zkoušky z Manažerského účetnictví, kde se osvědčil systém více příkladů s nižším bodovým ohodnocením (10 příkladů po 10 bodech), poprvé zavedený v červnu 2006. Účastníci prosincové zkoušky dosáhli vynikajících 58,88 %, což je o jen o málo více než v červnu 2006 (57,48 %), ale o mnoho více, než v prosinci 2005, kdy adepti při polovičním počtu příkladů po 20 bodech uspěli jen z 37,21 %.

Přes tento nesporně příznivý vývoj jsme zaznamenali na diskusním fóru na webu ISÚ několik emotivních příspěvků adeptů,

kteří kritizovali přemrštěnou náročnost zkoušky z Manažerského účetnictví, příliš mnoho příkladů a z toho vyplývající nedostatek času na jejich vypracování. Objevili se i tací, kteří pochybovali o užitečnosti takto těžce nabytých certifikátů.

Zkouška z Manažerského účetnictví je těžká, neboť i disciplína sama je náročná a složitá. Certifikát deklaruje vysokou kvalitu znalostí a dovedností, ale v konečném účtování má takovou hodnotu, jakou mu dá jeho držitel. Ne všichni, kteří měli na vysvědčení samé jedničky, se v životě prosadí a v tržním hospodářství se často neuplatní i lidé s velmi dobrým vzděláním, přesněji řečeno nenajdou takové uplatnění, jaké by si sami představovali. Důvody jsou rozmanité, některé objektivní (např. situace v regionu, nízká kultura podnikání a z toho plynoucí podcenění účetnictví a kvalifikovaných odborníků) některé subjektivní (chybějící schopnost se prosadit, takzvaně se umět dobře „prodat“, nezvyk či neochota změnit region apod.). Tu poslední nevýhodu lze částečně odbourat využitím informačních technologií, které dnes v praxi některých účetních firem umožňují práci z domova.

Ať už je držitel certifikátu Svazu účetních

jakýkoli, jedno se mu upřít nedá. Nabyt vysoké vědomosti, na kterých může stavět a které mu nikdo „nevezme“, stal se příslušníkem zatím málo početné skupiny lidí, která kromě prokázané odbornosti ctí profesní a etické hodnoty. Kvalitu certifikátu nejlépe dokumentuje uznání maxima zkoušek v systému kvalifikace ACCA, a to i v novém schématu ACCA (viz ACCA New Scheme), které bude platit od zkoušek v prosinci 2007. Lepší hodnocení nelze získat.

Koneckonců se v diskusi objevily i příspěvky pozitivně laděné, v nich autoři využitelnost certifikátu dokumentovali na vlastním příkladu a poukazovali na zveřejněné požadavky mezinárodních firem, kde se požadovala kvalifikace ACCA nebo česká varianta ACCA. Institut spolupracuje s řadou personálních společností, (např. Robert Half, Grafton), které na stránkách tohoto bulletinu prezentují současné trendy v oblasti zaměstnávání účetních a potvrzují nedostatek kvalitních účetních s certifikátem, po nichž je stálá poptávka. Uplatnění držitelů certifikátů brzdí pouze neznalost cizího jazyka, který je většinou zaměstnavatelů požadován.

Následující komentáře zkušebních ko-

Přehled celkové úspěšnosti u zkoušek v posledních čtyřech termínech

ZKOUŠKY – celková úspěšnost v % v letech 2005–2006				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
67,65 %	68,78 %	70,26 %	66,20 %	68,22 %

Úspěšnost adeptů u zkoušek z jednotlivých předmětů ukazuje následující tabulka:

Číslo a název zkoušky	Praha účast	Praha uspělo	Praha %	Brno účast	Brno uspělo	Brno %	Celkem účast	Celkem uspělo	Úspěšnost % 12/2006
1. Účetnictví I.	55	44	80,00	17	16	94,12	72	60	83,33
2. Právní systém v ČR I.	81	42	51,85	11	9	81,82	92	51	55,43
3. KMI	37	27	72,97	18	11	61,11	55	38	69,09
4. Ekonomie	86	41	47,67	24	16	66,67	110	57	51,82
5. Daně I.	118	93	78,81	13	10	76,92	131	103	78,63
6. Účetnictví II.	61	38	62,30	6	5	83,33	67	43	64,18
7. Daně II.	85	58	68,24	10	8	80,00	95	66	69,47
8. Manažerské finance	58	40	68,97	29	26	89,66	87	66	75,86
9. Manažerské účetnictví	80	52	65,00	27	11	40,74	107	63	58,88
10. KMR	20	15	75,00	6	4	66,67	26	19	73,08
11. Právní systém v ČR II.	44	22	50,00	23	16	69,57	67	38	56,72
12. Finanční strategie	23	12	52,17	0	--	0,00	23	12	52,17
13. IAS/IFRS, Konsolidace	18	17	94,44	0	--	0,00	18	17	94,44
14. Finanční analýza	17	16	94,12	0	--	0,00	17	16	94,12
15. Auditing	16	16	100,00	0	--	0,00	16	16	100,00
CELKEM	799	533	66,71	184	132	71,74	983	665	67,65

misařů přinášíme minimálně redakčně upravené, aby se co nejvíce informací dostalo k adeptům v nezkrácené podobě a mohli je tak využít při své přípravě na zkoušku.

KOMENTÁŘE ZKUŠEBNÍCH KOMISAŘŮ

ÚČETNICTVÍ I.

ÚČETNICTVÍ I. – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
83,33 %	73,97 %	64,29 %	63,51 %	71,28 %

Z celkového počtu 72 adeptů uspělo 83,33 %. Od roku 2001 neklesla celková úspěšnost adeptů pod 60 %, dosavadního maxima dosáhli adepti v prosinci 2004. (červen 2001 – 62,5 %, prosinec 2001 – 65,25 %, červen 2002 – 67,83 %, prosinec 2002 – 71,93 %, červen 2003 – 80,67 %, prosinec 2003 – 65,38 %, červen 2004 – 77,97 %, prosinec 2004 – 86,81 %, červen 2005 – 63,51 %, prosinec 2005 – 64,29 %, červen 2006 – 73,97 %).

Zkušební zadání mělo za cíl ověřit u adeptů zkoušky aktuální znalosti a dovednosti:

- finančního účetnictví a vnitropodnikového účetnictví v rozsahu sylabu učebnice ÚČETNICTVÍ I. a dle právního stavu k 1. 1. 2006,
- praktické dovednosti řešit účetní případy běžného účetního období a uzávěrkové účetní případy,
- provést účetní závěrku.

Zadání zkoušky obsahovalo:

- Dvacet testových otázek – výběr správných odpovědí z více možností (20 bodů).
- Pět souvislých dílčích příkladů (80 bodů).

Náročnost zadání byla většinou adeptů zvládnuta jak v oblasti otázek, tak i v oblasti praktického účtování. Výrazně horší výsledky byly dosaženy v řešení příkladu č. 4, který byl zaměřen na vybrané úkoly z účetní uzávěrky a závěrky a v řešení příkladu č. 5 zaměřeného na oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Vyhodnocení testových otázek

Z testových otázek činil obtíž pro adeptů zkoušky **výběr více správných odpovědí** z uvedených tvrzení.

Nejvíce chyb se objevilo u otázky č. 3

(Na podrozvahových účtech se sledují), kde správnými tvrzeními byly odpovědi: přijatá depozita, najatý majetek, odepsané pohledávky.

Další problémovou testovou otázkou byla otázka č. 11 (O daňové povinnosti splatné a odložené se účtuje), kde správným tvrzením byla odpověď: v účtových skupinách 59, 34 a 48.

Pro úspěšné řešení testových otázek je

zapotřebí znalost zákona o účetnictví, vyhlášky a Českých účetních standardů pro podnikatele.

Vyhodnocení příkladů

Z výsledků zkoušky vyplývá, že adepti zkoušky se velmi dobře orientují v účtování běžných účetních případů.

Adepti zkoušky **nejvíce chybovali v příkladu č. 4**, který ověřoval komplexní zvládnutí problematiky učiva Účetnictví I. včetně zvládnutí věcných a logických účetních souvislostí při uzávěrkových pracích a v procesu účetní závěrky.

Problémy činily zejména úkoly 4.5 a 4.6 týkající se stanovení a výpočtu vybraných položek z Výkazu zisku a ztráty v plném rozsahu a z výkazu Rozvaha.

Dalším příkladem s největší četností chyb byl příklad č. 5, který ověřoval znalost problematiky oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku včetně určení účtovacího předpisu při pořízení majetku a souvisejících služeb.

Správné řešení příkladu č. 5 vyžaduje dobrou znalost a účetní aplikaci obsahu učiva o oceňování majetku, o nákladech souvisejících s pořízením dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a znalost účetních případů (opravy a údržba, kurzové rozdíly aj.), které nejsou součástí ocenění dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku.

Při přípravě na zkoušku je třeba věnovat pozornost nejen aktuálním postupům účtování, ale také nepodceňovat problematiku oceňování majetku a závazků a osvojit si dovednost sestavení účetní závěrky. Obsah a rozsah příkladů (č. 1 - 5) ve zkuškovém zadání vycházel z rozsahu sylabu učiva

učebnice Účetnictví I. a z právního stavu v oblasti účetnictví k 1. 1. 2006.

Z analýzy výsledků zkoušky vyplývá, že při přípravě na zkoušku je třeba pozornost věnovat nejen znalosti aktuálních právních účetních předpisů a jejich praktické aplikaci, ale vytvářet současně věcné a logické účetní vazby.

Zvýšenou pozornost je třeba zaměřit do problematiky oceňování majetku a závazků a provedení účetní uzávěrky a závěrky a také se při studiu dostatečně věnovat **plnému rozsahu učiva učebnice Účetnictví I.** a učebnice Cvičné příklady pro studium předmětu Účetnictví I.

ÚČETNICTVÍ II.

Zkouškové zadání vycházelo z požadavku dodržet rozsah látky v vymezených kapitol učebnice Účetnictví II. a to jak u teoretické části zkoušky (výběr vhodné odpovědi a volná odpověď), tak u dílčích a souvislých příkladů. Oproti předchozím termínům byl rozsah vymezené látky rozšířen o kapitulu z auditu, neboť alespoň minimální znalosti z této oblasti jsou pro bilančního účetního, který při auditu účetní závěrky spolupracuje s auditorem, nezbytné. Kromě toho se vycházelo z požadavku znalosti plného rozsahu látky z Účetnictví I, včetně znalosti českých účetních předpisů. V zadání každé otázky a příkladu bylo jednoznačně uvedeno, zda je požadováno řešení podle mezinárodních účetních standardů, nebo podle českých předpisů.

U otázek s nucenou odpovědí bylo tam, kde to bylo nutné, uvedeno číslo standardu, ze kterého otázka a požadovaná odpověď vychází, případně zda je požadována znalost českého přístupu. **U otázek s volnou odpovědí** bylo uvedeno buď číslo standardu tam, kde se česká praxe liší, odvolávka na standard však nebyla nutná tam, kde je česká úprava shodná s mezinárodními standardy. Nově byla zařazena otázka týkající se výroku auditora.

Dílčí příklady byly tři. **První příklad** představoval tříletou půjčku, která měla být uhrazena ve třech stejně vysokých splátkách. Úkolem bylo sestavit splátkový kalendář a v něm vypočítat pomocí uměřovatele velikost jednotlivých splátek, úrok a úmor. Následně pak měl uchazeč všechny související transakce zaúčtovat jak u věřitele, tak u dlužníka. **Druhý příklad** byl zaměřen na odloženou daň, o které má účetní

ÚČETNICTVÍ II. – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
64,18 %	75,79 %	89,90 %	85,39 %	78,82 %

jednotka povinnost účtovat prvním rokem. Do titulů pro odloženou daň byly zařazeny účetní a daňové zůstatkové ceny dlouhodobého majetku, účetní opravné položky k pohledávkám a účetní opravné položky k zásobám. Uchazeč měl zjistit zůstatek odložené daně k prvnímu a poslednímu dni sledovaného účetního období. **Třetí příklad** porovnával rozdílný způsob odpisování dlouhodobého majetku podle IAS, kde je používán tzv. komponentní přístup a zbytková hodnota a českých předpisů, kde se odpisuje z celkové hodnoty majetku do nuly.

Souvislé příklady byly dva. **První příklad** byl zaměřen na finanční leasing podle IAS 17. Úkolem bylo vypočítat současnou hodnotu leasingových splátek, sestavit leasingovou tabulku a transakce spojené s finančním leasingem zaúčtovat u nájemce. Následně pak promítnout tyto transakce do rozvahy a výkazu zisku a ztráty. **Druhý příklad** požadoval od uchazeče sestavit výkaz cash flow z jednoduchého zadání zůstatků rozvahových a výsledkových účtů ve struktuře požadované českými účetními předpisy s tím, že nebyl k dispozici „formulář“ výkazu s předepsanými řádky. Cílem bylo zjistit, zda uchazeči znají požadovanou vnitřní strukturu výkazu. Následně pak měl uchazeč uvést několik skutečností o společnosti, které bylo možné z výkazu vyčíst.

Úroveň znalostí uchazečů byla velmi rozdílná. Někteří se zaměřili na teorii a dělaly jim potíže příklady, naopak někteří teorii (otázky s volnou odpovědí) zcela vypustili a věnovali se příkladům, které zvládli dobře. Z dílčích příkladů dělala uchazečům největší problémy odložená daň, jen někteří věděli, že odložená daň, která se vztahuje k minulým účetním obdobím, se účtuje do kapitálu. U odpisování dlouhodobého majetku bylo zřejmé, že komponentní přístup odpisování dle IAS uchazeči ovládají, zatímco v odpisování podle čes-

kých předpisů dost chybovali. U souvislých příkladů zvládla většina bez problémů leasing dle IAS, ale tradičně špatně dopadlo sestavení výkazu cash, jehož správnou strukturu znalo je několik málo uchazečů.

Adepti by se při přípravě na zkoušku měli zaměřit nejen na způsob řešení podle IAS/IFRS, ale stále toto řešení porovnávat s řešením požadovaným českými účetními předpisy. Týká se to i schopnosti používat účtový rozvrh, který sice v učebnici používán není, ale bilanční účetní ho v praxi používat bude muset a měl by si uvědomovat odlišnosti přístupu mezinárodního a českého účetnictví. Dále pak je třeba zaměřit při sestavování účetní závěrky pozornost nejen na rozvahu a výkaz zisku a ztráty (ty již většina uchazečů umí sestavit), ale na ty, které naše předpisy trochu podceňují, zatímco IAS jim kladou velkou důležitost (tj. výkaz cash flow a výkaz o změnách vlastního kapitálu). Je třeba je nejen umět sestavit, tj. znát jejich obsah a strukturu, ale i umět v nich číst, tj. znát jejich vypovídací schopnost.

DANĚ I.

1. část - daně z příjmů

Náročnost zadání byla většinou poslu-

DANĚ I. – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
78,63 %	67,52 %	84,62 %	66,67 %	74,36 %

chačů zvládnuta jak v oblasti testových otázek, tak i v oblasti souvislého příkladu. Problematiku daní z příjmů (testové otázky a příklady) zvládla převážná část adeptů při změněném stupni náročnosti zkoušky po stránce obsahové.

Z celkového počtu 131 odevzdaných pí-

semných zkuškových zadání bylo z hlediska úspěšnosti části zkoušky zaměřené na daně z příjmů dosaženo velmi pozitivního výsledku, neboť 88,5 % adeptů dosáhlo více než potřebných 50 % bodů (více než 30 bodů v části Daně z příjmů), 63,4 % adeptů dosáhlo celkem v části Daně z příjmů více než 40 bodů. Pouze 10 z celkového počtu adeptů odevzdalo práce na velmi slabé úrovni (do 24 bodů). Dosažené výsledky z hlediska bodového hodnocení jsou ve srovnání ze zkouškami konanými v červnu 2006 pro adepty příznivější.

Lze konstatovat, že se u adeptů zkoušky Daně I. vyskytují tradičně pořád stejné či podobné nedostatky v odpovědích na testové otázky i v jednotlivých částech řešení příkladů.

Z testových otázek byla zjištěna nejvyšší chybovost v otázkách týkajících se maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojistné, vymezení poplatníků, kterých se týká stanovení minimálního základu daně, v důvodu, proč se daňově neodpisují pozemky, v podmínkách uplatnění daru právníčkou osobou aj.

V části A příkladu (Daň z příjmů fyzických osob) chybí u některých adeptů orientace v příjmech osvobozených od daně a v příjmech zdaňovaných srážkovou daní. Poměrně značná část adeptů (cca 27 %) nezvládla bezchybně výpočet zálohy na daň

z příjmů ze závislé činnosti, u některých chybí informace o zaokrouhlování pojistného na 1 Kč nahoru, u dalších bylo zjištěno nesprávné zaokrouhlování základu daně pro výpočet zálohy na daň, v některých případech nebylo správně zvládnuto daňové zvýhodnění na děti, celkem 37 % adeptů nezvládlo výpočet zálohy na daň z příjmů na základě dohod o provedení práce a příjmů z dohod o pracovní činnosti. Chyby se vyskytovaly rovněž ve výpočtu dílčího základu daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, z kapitálového majetku, z pronájmu a ostatních příjmů. Oproti předcházejícím zkouškám se zlepšila orientace v nezdanitelných částkách základu daně a v aplikaci daňového zvýhodnění na dítě a slev na dani.

V části B příkladu (Daň z příjmů právnických osob) bylo dosahováno příznivějších výsledků při srovnání s částí A příkladu, i když někteří adepti (15,3 %) nezvládli bez chyby stanovit účetní výsledek hospodaření a návazně pak základ daně včetně správné orientace v položkách základ daně zvyšujících a snižujících (18,3 %). Adepti rovněž zapomínají na zaokrouhlení výše zálohy na

daň z příjmů na celé 100 Kč nahoru. Lze konstatovat, že některým adeptům chybí zvládnutí zejména problematiky nákladů, které nejsou náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů (tzv. daňově neúčinné náklady) a znalosti sestavení metodiky stanovení základu z příjmů právnické osoby. Frekvence těchto chyb v rámci celé skupiny adeptů nebyla však příliš vysoká. Chybovost se oproti výsledkům dosaženým v části B příkladu v předcházejícím termínu zkoušky nepatrně snížila.

Za vynikající práce z hlediska hodnocení I. okruhu (Daně z příjmů) považují práce adeptů konajících zkoušku v Praze pod č. 2, 18, 21, 22, 57, 60, 61, 68, 71, 77, 80, 89, 91, 97, 98, v Brně pod č. 5, 7, 9, 12.

2. část - daň z přidané hodnoty, správa daní a poplatků a spotřební daně

K testovému zadání:

Určité nedostatky měli adepti při posuzování pohybu zboží přes hranice, tedy porovnání zboží z jiného členského státu a dodání zboží do jiného členského státu. Stanovení místa plnění v případě práci na movité věci (otázka č. 33) bylo adepty posuzováno nejistě, bez návaznosti na zpětné dopravení auta na území jiného členského státu za současného oznámení registrace k dani v jiném členském státě. Vyskytl se také, ale v malé míře, problém výpočtu koeficientu pro základní sazbu (otázka č. 34). Adepti se pořád potýkají s problémem, který ale nelze ovlivnit, že nechtou správně zadání, nebo je čtou nedůsledně. Hodně chyb se vyskytlo v odpovědi na otázku č. 43, kdy úkolem bylo uvést datum, **od jakého dne** běží lhůta. Mnoho adeptů odpovídalo „do jakého dne“. Pojem „plátcová pokladny“ byl také málo správně určen (otázka č.44). ět, ale to je již letitý problém, jsou výrazné problémy s výpočtem případného penále, které předepisuje správce daně.

K příkladu:

V průběhu samotné zkoušky se výrazně snížily, prakticky nebyly žádné, dotazy na praktické využití a uplatnění výpočtů prostřednictvím výpočtových listů, které simulovaly daňovou evidenci podle zákona o dani z přidané hodnoty. Problémem je ale pořád pohyb zboží v rámci Evropského společenství. Z hodnocení příkladu bylo patrné, že adepti mají ještě mnoho nejistot v aplikaci služeb, či pořízení zboží zejména ve vztahu k nákupu od jiných osob, které jsou registrovány v jiném členském státu. Neustále se opakuje stejný problém, tak jak tomu bývalo i dříve, ale již ne v takovém rozsahu, že adepti nechtou důsledně zadání příkladu. Při hodnocení příkladu vyšlo najevo, že mnozí adepti ještě ani dnes neumí

správně vyplnit daňové přiznání, používali nezaokrouhlené částky na koruny, používali nesprávné řádky daňového přiznání. Mnoho adeptů nevyplňovalo daňové přiznání, což zřejmě vyplývá ze skutečnosti, že za vyplnění daňového přiznání byly „jen“ dva body.

DANĚ II.

1. část - daně z příjmů

Z celkového počtu 95 odevzdaných písemných zkouškových zadání bylo z hle-

nepatrně snižuje (oproti zkouškám v předcházejících letech), ale přesto je třeba v přípravě na zkoušky věnovat této oblasti potřebnou pozornost z metodického i věcného hlediska. Některým adeptům činí určité problémy vypořádat se s přesným stanovením uplatněné hodnoty daru jako položky upravující, resp. snižující základ daně. Určitá část adeptů (cca 35 %) nevládla metodicky výpočet daňových odpisů nemovitě kulturní památky, na které bylo provedeno technické zhodnocení. Někteří adepti měli rovněž problémy s vyhodnocením daňové uznatelnosti finanč-

DANĚ II. – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
69,47 %	68,75 %	59,38 %	60,26 %	64,47 %

diska úspěšnosti části zkoušky zaměřené na daně z příjmů dosaženo velmi solidního výsledku, neboť 90,5 % adeptů dosáhlo více než potřebných 50 % bodů (27 a více bodů v části Daně z příjmů), 32,6 % adeptů dosáhlo celkem v části Daně z příjmů více než 40 bodů. Pouze 3 z celkového počtu adeptů odevzdali práce na velmi slabé úrovni (18, 21 a 21 získaných bodů).

Z testových otázek byla zjištěna největší chybovost u otázek týkajících se oceňovacího rozdílu u pohledávek a koupi podniku, daňové charakteristice Evropské společnosti, zaokrouhlování daňové ztráty, technického zhodnocení provedeného na nemovitě kulturní památce, metod zamezení mezinárodního dvojího zdanění, výpočtu daně z pozemků a daně ze staveb a výpočtu odpisů využívajících možnosti zvýšení odpisů v 1. roce odpisování z titulu 1. vlastníka.

V části A příkladu (daň z příjmů fyzických osob) chybí u některých adeptů orientace v příjmech osvobozených od daně a v příjmech zdaňovaných srážkovou daní. Zhruba 39 % adeptů nevládlo přesně rozdělení příjmů a výdajů účastníků sdružení fyzických osob a rozdělení příjmů, výdajů a dílčího základu daně na spolupracující osoby. Poměrně frekventované chyby, i když v menším rozsahu než u zkoušek konaných v červnu 2006, byly zjištěny při identifikaci a zařazování dosažených příjmů do jednotlivých skupin druhů příjmů, tj. přesné zařazení dosaženého příjmu poplatníka do příslušného paragrafu (příjem dle § 6 až § 10). Pozitivní posun oproti předcházejícím zkouškám je evidentní v uplatňování nezdanitelné části základu daně a slev na dani.

V části B příkladu (daň z příjmů právnických osob) činí řadě adeptů problém solidně zvládnout vymezení položek zvyšujících základ daně a položek snižujících základ daně. Chybovost se v této oblasti

ních nákladů, např. v případě přecenění opce na reálnou hodnotu, to však s ohledem na konstrukci bodového hodnocení a přístupu zkušební komisaře k tomuto hodnocení nemělo významný vliv na celkové bodové hodnocení zkoušky. Celkově lze konstatovat, že adepti lépe zvládli části B a C příkladu ve srovnání s výsledky dosaženými v části A příkladu.

Vynikající práce z hlediska hodnocení I. okruhu (daně z příjmů) byly práce adeptů konajících zkoušku v Praze pod č. 9, 18, 22, 26, 28, 37, 41, 43, 66, 86, a v Brně pod č. 1, 3, 9.

Při přípravě na zkoušky by se adepti měli zaměřit na níže uvedené problémové oblasti:

- metodika stanovení základu daně právnické osoby včetně správné identifikace položek zvyšujících a položek snižujících základ daně právnické osoby;
- metodika a podmínky rozdělování příjmů a výdajů fyzických osob za více zdaňovacích období, na spolupracující osoby a ve sdružení fyzických osob, včetně vzájemné provázanosti metodických instrumentů ;
- správná identifikace jednotlivých druhů příjmů fyzických osob a orientace v příjmech osvobozených od daně;
- zásadní otázky spojené s problematikou zdravotního a sociálního pojištění a jejich implementace do výpočtu záloh na daň (především zaokrouhlování základu daně, resp. zdanitelné mzdy a zaokrouhlování sociálního a zdravotního pojistného);
- metodické a praktické uplatnění metod zamezení mezinárodního dvojího zdanění;
- daňové odpisování majetku včetně specifických způsobů odpisování (odpisování výkonové, časové, leasingové) a stanovení zákonných podmínek pro odpisování majetku, zejména z věcného a metodického hlediska,

- daňové odpisování pohledávek a tvorba opravných položek k neprohlášeným pohledávkám,
- zásady tvorby rezerv na opravy hmotného majetku.

2. část - daně z přidané hodnoty, správy daní a poplatků a spotřební daně

K testovému zadání :

V rámci prověření znalostí z daně z přidané hodnoty měli adeпти vypočítat nárok na odpočet daně při změně režimu. Opo- mínali krátit nárok na odpočet daně tzv. „pě- tiletým časovým testem“ (otázka č. 38). Překvapivě dobře adeпти reagovali na otázky v části spotřební daně. V odpovědích na část otázek, které byly zaměřeny na správu daní a poplatků, byla znát absence praktických zkušeností, či absence práce se zákonem. Problém měli i mnozí adeпти i výpočtem úroku z posečkané daně (otázka č. 52).

K příkladu :

Zde je na místě připomenout poznatky, které jsou uvedeny u příkladu pro oblast DANĚ I. Opět se vyskytovalo nesprávné za- okrouhlení vypočtené daně, nesprávné při- řazení obchodních příkladů do správných kategorií. Adeпти měli problém s určením dne zdanitelného plnění, které přiřazovali k pořízení zboží z jiného členského státu za absence dokladu, který byl vystaven s časovým odstupem. Velkým problémem, který trápil adepty, bylo nejprve rozpoznání třístranného obchodu a následný výpočet základu daně s uvedením tohoto obchodu řádně do daňového přiznání. Ostatní, již běžné obchodní případy byly vypočteny většinou správně.

Při přípravě na zkoušky by se adeпти měli zaměřit na níže uvedené problémové oblasti:

- vyplňování daňových přiznání k DPH
- kvalifikace služby, kterou poskytuje osoba z jiného státu, než je ČR, včetně ka- tegorie místa plnění
- správné použití koeficientů pro výpo- čet výše daně
- vypořádání a vyrovnání odpočtu daně (pro druhý stupeň)

- třístranný obchod (zejména pro druhý stupeň)
- správa daně, zejména, jde-li o práva da- ňových subjektů.

PRÁVNÍ SYSTÉM V ČR I.

Skladba otázek odpovídala následující- mu rozvržení:

Občanské právo	1 otázka
Obchodní právo	12 otázek
Občanské soudní řízení	1 otázka
Evropské právo	1 otázka
Trestní právo	2 otázky
Pracovní právo	2 otázky
Konkursní právo	1 otázka

PRÁVNÍ SYSTÉM V ČR I. – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
55,43 %	76,60 %	66,67 %	62,80 %	65,38 %

Otázky byly koncipovány tak, aby pos- tihly různé oblasti právní problematiky a obsahově přitom vycházely z učebních pomůcek (z tematických okruhů), do kte- rých se promítá úprava obsažená v jedno- tlivých zákonech.

- Otázka č. 1 zkoumala, zda adeпти vědí, co se rozumí obchodním majetkem pod- nikatele, který je právnickou osobou. Z odpovědí bylo zřejmé, že činí tato cha- rakteristika mnohým potíže.
- V otázce č. 2 byla věnována zkušební době podle zákoníku práce a nebyla vždy zodpovězena dobře.
- Otázka č. 3 zkoumala znalost úpravy jed- nání podnikatelů a byla zodpovězena zhruba v polovině případů dobře.
- Otázka č. 4 byla zaměřena na smluvní typy podle obchodního zákoníku, ucha- zeči si někdy pletli smluvní typy podle občanského zákoníku.
- Otázka č. 5 se týkala dohody o rozvá- zání pracovního poměru ze strany za- městnavatele a nebyla vždy zodpově- zena úplně.
- V otázce č. 6 měli uchazeči posoudit uve- dený případ, který zkoumal znalosti v ob- lasti právní úpravy smluvní pokuty. Rov- něž v tomto případě nebyly v některé části odpovědi správně.

- V otázce č. 7 byla zkoumána znalost po- jmu obchodní listiny a lze konstatovat, že některým činila odpověď potíže.
- V otázce č. 8, která byla věnována do- tazů z trestního práva, nebyly vždy od- povědi úplné.
- Otázka č. 9, zkoumající základní usta- novení smlouvy o dílo, byla většinou zodpovězena správně.
- V otázce č. 10 bylo také posouzení pře- kážky litispendence ve většině případů bez chyb.
- Otázka č. 11 zkoumala znalost proml- čení nároků na určení obsahu budoucí smlouvy soudem, odpovědi nebyly vždy správně.
- V otázce č. 12 byl dotaz týkající se kon-

kursního řízení, odpovědi byly převážně správně.

- V otázce č. 13 měli uchazeči uvést, jak ručí společníci společnosti s ručením omezeným za závazky této společnosti a odpovědi byly většinou velmi nepřesné.
- V otázce č. 14 měli uchazeči prokázat znalost výše úroků, není-li sjednána, vět- šina z nich nezaznamenala právní úpravu, která je v účinnosti již od roku 2005 a je jistě pro práci účetních významná.
- V otázce č. 15 měli uchazeči posoudit, kdo je podnikatelem, ne vždy byly od- povědi úplné.
- Rovněž tak v otázce č. 16, která se tý- kala náhrady škody, nebyly odpovědi vždy úplné.
- Dotaz v otázce č. 17, který se týkal or- gánů Evropského společenství, byl větši- nou zodpovězen dobře.
- Rovněž tak v případě odpovědí na otázku č. 18, jejímž předmětem byla dispozi- tivní ustanovení občanského zákoníku, byla většina odpovědí správná.
- U otázky č. 19 činila uchazečům ve vět- šině případů potíže odpověď týkající se splatnosti ceny dodávky, není-li sjednána smlouvou.
- Otázka č. 20 týkající se opravných pro-

středků v trestním řízení byla převážně zodpovězena správně.

PŘÁVNÍ SYSTÉM V ČR II.

- U otázek z pracovního práva je přinejmenším překvapivé, že posluchači nedokáží od sebe lišit okamžité zrušení z pracovního poměru a výpověď z pracovního poměru ze strany zaměstnavatele. Z tohoto důvodu bylo jen málo odpovědí týkajících se otázek č. 1 správných. Obdobná úspěšnost se vyskytla u otázky č. 20, kde se předpokládala zcela běžná znalost vzniku pracovního poměru takzvaným faktickým vznikem, tedy dnem nástupu do práce bez sepsání pracovní smlouvy. Značné procento odpovědí bylo nesprávných s odkazem na povinnou písemnou formu a dohodnutí náležitostí pracovní smlouvy. Za obtížnější lze po-

smlouva je uzavřena v souladu se zákonem a na druhé straně by postihovali toho, kdo údajně uzavře smlouvu v souladu se zákonem, nějakým zákonným postihem. Zde se opět na prvním místě jedná o nedostatek logického uvažování.

- Z oblasti směnečného práva zvolil zkušební komisař jednu z nejjednodušších možností otázek. Jednalo se o znalosti ohledně námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu, kde by měly osoby s certifikací druhého stupně z oboru práva vědět, že je třeba dát vůči platebnímu rozkazu odůvodněné námítka. V dotazu byl výslovně použit pojem zákonný pojem námítka, přesto se však našlo dost takových, kteří v odpovědi použili namísto pojmu námítka, pojem odpor proti platebnímu rozkazu či dokonce odvolání. Patrně tito kandidáti ne dost dobře četli zadání. Kromě toho byla překvapivě řada

hodnotil je zkušební komisař u této poměrně obtížné otázky jako správné.

- Poměrně značné procento nesprávných odpovědí bylo u druhé části otázky č. 7, která se týkala dědění obchodního podílu. Novela z roku 2001 zde stanovila, že dědicové se stávají automaticky společníky společnosti s ručením omezeným a pokud nechtějí ve společnosti setrvat, mají podat do tří měsíců od skončení dědického řízení proti společnosti žalobu. Určitá část kandidátů patrně pečlivě nečetla zadání, kde bylo v podstatě předem řečeno, že dědicové se stanou společníky. Tyto odpovědi pak vyzněly v tom smyslu, že dědicové mohou odmítnout vznik svého právního postavení společníků, což bylo ale možné pouze do 31.12.2000, tedy tato zákonná úprava platila před šesti lety.
- Otázka č.3, týkající se zastavení obchodního podílu společností s ručením omezeným, zjišťovala znalosti kandidátů o tom, že v případě zastavení obchodního podílu může věřitel sám tento obchodní podíl svým jménem prodat. Jde o zcela ojedinělou právní úpravu, neboť zástavní právo v jiných případech to zásadně neumožňuje. Tuto problematiku v odpovědích na otázku nevyřešil vůbec nikdo, ale pokud v odpovědi zazněl alespoň jeden ze způsobů jak obchodní podíl prodat, ohodnotil jej zkušební komisař plným počtem bodů.
- U otázek č. 11 až č. 15, kde se volilo ze tří možných správných odpovědí označených písmeny, kandidáti většinou příliš nechybovali.

PŘÁVNÍ SYSTÉM V ČR II. – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
56,72%	85,94%	91,67 %	73,17 %	76,88 %

važovat otázku č. 18, která je výjimkou z ochranné lhůty v případě výpovědi z pracovního poměru, kdy z většiny důvodů se pracovní poměr po dobu pracovní neschopnosti zaměstnance přerušuje až do skončení pracovní neschopnosti a poté výpovědní lhůta pokračuje. Zákonnou výjimkou je právě důvod uvedený v otázce, tedy reorganizační důvody na straně zaměstnavatele.

- Pokud jde o otázky týkající se obchodních společností, odpovědi byly v řadě případů nesprávné. Například u otázky č. 6 přesto, že od novely v roce 1996 uplynulo již 11 let, kandidáti v řadě případů nesprávně odpověděli, že ten, kdo jednou smlouvu uzavřel a je na něj převáděn další obchodní podíl, musí přistoupit ke společenské smlouvě, přestože k ní již jednou přistoupil tím, že smlouvu s ostatními společníky uzavřel. Zde se nejedná ani tak o znalost práva, ale o nedostatek logického uvažování. Stejný závěr platí i u otázky č. 6, která se týkala problematiky zákazu konkurence, upraveného v obchodním zákoníku jako zákaz statutárního orgánu uzavírat s třetími osobami smlouvy ve stejném či podobném oboru podnikání. Cílem bylo zjistit, zda si kandidáti uvědomují, že smlouva není ve vztahu k třetí osobám neplatná a statutární orgán odpovídá vůči společnosti. Navíc otázka zjišťovala, zda kandidáti vědí o tom, že zákon upravuje pro nárok vůči statutárnímu orgánu z titulu porušení zákazu konkurence prekluzivní lhůtu. Někteří kandidáti nelogicky odpověděli, že

odpovědi nesprávných, když potvrdily radu přítele, který tvrdí, že je možné doplnit námítka dodatečně. V odpovědích zaznělo, že to vyplývá ze soudní praxe.

- Poměrně značná část odpovědí byla správná v otázce k zastoupení společníka na valné hromadě, kdy zákon o společnosti s ručením omezeným výslovně zakazuje zastoupení statutárním orgánem. Určitým překvapením byla i značná část správných odpovědí pro případ komanditní společnosti, kdy namísto komplementáře uzavírá smlouvu se třetí osobou komanditista. Zde bylo třeba odpovědět tak, že komanditista zavazuje komanditní společnost a navíc se jeho odpovědnost mění v odpovědnost komplementáře, tedy odpovědnost neomezenou. Byť řada odpovědí nebyla zcela přesná a úplná,

KVANTITATIVNÍ METODY A INFORMATIKA

Souhrnný přehled vývoje počtu účastníků a jejich úspěšnost v % uvádí tabulka:

Termín - rok	Počet uchazečů	Prospělo	(v %)
Prosinec 2000	66	43	65,2
Červen 2001	46	26	56,5
Prosinec 2001	43	25	58,1
Červen 2002	44	30	68,2
Prosinec 2002	43	18	41,9
Červen 2003	56	38	67,9
Prosinec 2003	53	15	28,3
Červen 2004	59	28	47,5
Prosinec 2004	52	29	55,8
Červen 2005	53	37	69,8
Prosinec 2005	42	26	61,9
Červen 2006	40	22	55,0
Prosinec 2006	55	38	69,1

V prosinci 2006 se zúčastnilo v Praze 37 uchazečů a v Brně 18, tj. celkem 55 adeptů. To je po období poklesu v roce 2005 opět nárůst. Úspěšnost dosáhla přes 69 % (uspělo 38 adeptů), což je výsledek pohybující se tentokrát výrazně nad dlouhodobým průměrem (druhý nejlepší výsledek, viz tabulka výše).

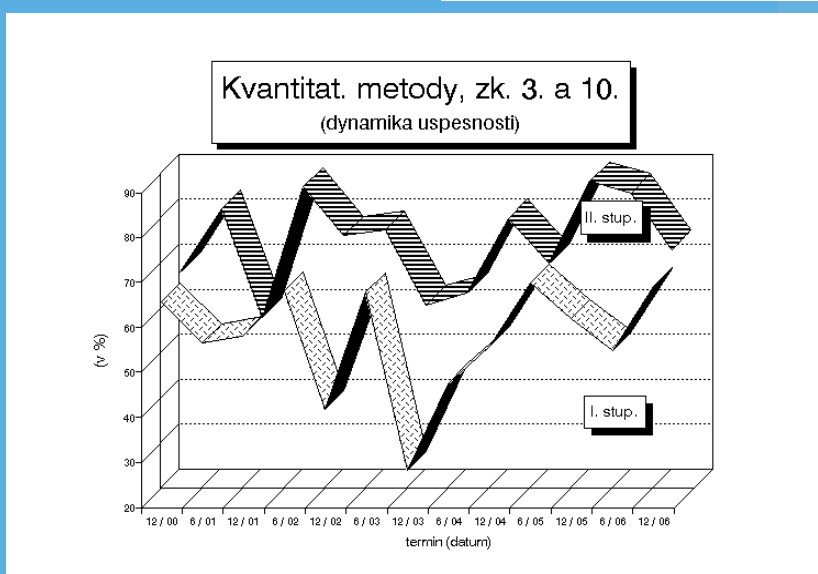
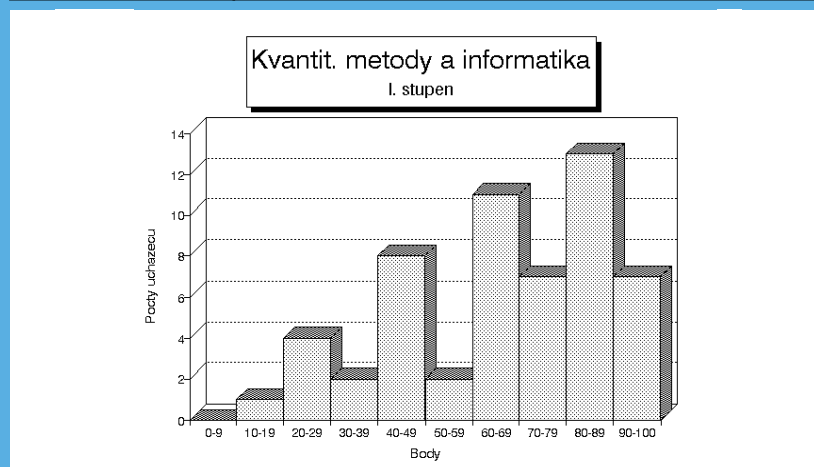
- uchazeči test zvládali velmi dobře, což dokládá fakt, že polovina prací (27) se pohybovala co do bodového výsledku mezi 70–100 body; s bodovým ohodnocením 80–89 bylo dokonce hned 13 prací a ještě nad hranicí 90 bodů bylo prací dokonce sedm – celkově vynikající výsledek;
- dobrá připravenost uchazečů vedla v porovnání s minulým termínem k poklesu vysloveně slabých prací (tj. testů s výsledkem pod 20 bodů), takový test byl tentokrát jediný. Neúspěšné výsledky se pak nejvíce pohybovaly mezi 40–49 body (konkrétně se jednalo o osm prací);
- při práci s textem zadání v průběhu zkoušky se neobjevily nijaké obtíže či nesrozumitelnosti, a to ani při vlastním průběhu testu, ani při jeho opravování, v příkladech se jen v zanedbatelné míře vyskytují elementární chyby a základní neznalosti v postupech, kdy by adepti např. nedokázali rozlišit, o jaký problém vůbec jde;
- kvalita řešení příkladů byla tentokrát srovnatelná s kvalitou slovních odpovědí;
- bodové výsledky uchazečů zapsané do pásem po 10 bodech udává histogram (jeho viditelné sešikmení směrem doprava je zřetelným obrazem celkově nadprůměrné připravenosti a úrovně znalostí adeptů): →

KVANTITATIVNÍ METODY A ŘÍZENÍ

Souhrnný přehled počtu zúčastněných uchazečů a jejich procentuální úspěšnosti v posledních letech uvádí tato tabulka:

Termín – rok	Počet uchazečů	Prospělo	(v %)
Prosinec 2000	25	17	68,0
Červen 2001	28	23	82,0
Prosinec 2001	38	22	57,9
Červen 2002	31	27	87,1
Prosinec 2002	21	16	76,2
Červen 2003	31	24	77,4
Prosinec 2003	28	17	60,7
Červen 2004	30	19	63,3
Prosinec 2004	25	20	80,0
Červen 2005	30	21	70,0
Prosinec 2005	34	30	88,2
Červen 2006	28	24	85,7
Prosinec 2006	26	19	73,1

V prosincovém termínu 2006 bylo v Praze 20 uchazečů, v Brně 6, celkem 26 uchazečů, což představuje celkově spíše podprůměrnou účast ve vývoji od roku 2000. Úspěšnost přesáhla 73 %, takže vý-

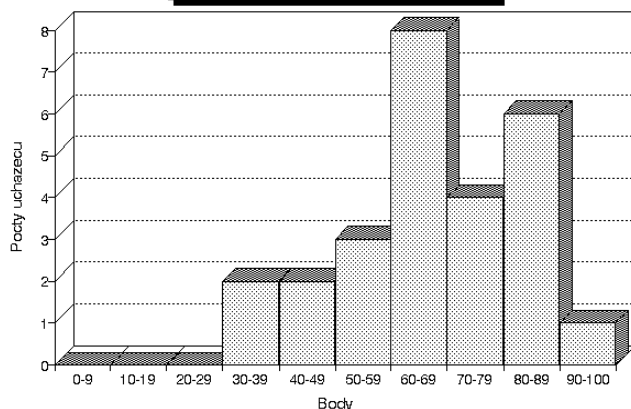
sledek odpovídal ve srovnání s minulými termíny průměru.

- v porovnání s celkovým hodnocením výsledků dosahovaných v I. stupni jsou výsledky adeptů ve II. stupni tradičně výrazně lepší, třebaže tentokrát nebyl rozdíl tak výrazný. Ve II. stupni jsou uchazeči i přes obtížnější látku ve vědomostech lepší a nároky zkoušky lépe zvládají, zřejmě s perspektivou dosažení vyššího stupně certifikace. Zajímavé je proto sledovat vývoj úspěšnosti, a to současně v obou stupních Kvantitativních metod (zkouška č. 3 a zkouška č. 10). Dokládá to další obrázek: ←

- stejně jako v prosinci 2005 či v červnu 2006 nebyla ani tentokrát žádná vylouženě slabší práce, tj. práce s hodnocením pod 20 bodů. Vynikající (tj. více než 90 bodů) byla jediná práce, dalších šest

Kvantit. metody a řízení

II. stupeň

uchazečů dosáhlo pásma 80–89 bodů, což dokládá poněkud nižší úroveň oproti minulým dvěma termínům. Celkově však při průměrném počtu získaných bodů opět poklesla variabilita výsledků – znalosti uchazečů jsou tedy „sevrřenější“ a vyrovnanější. O rozložení dosažených bodů do pásem po 10 bodech vypovídá histogram č. 2 (jeho sešikmení doprava je odrazem celkově uspokojivé a nadprůměrné úrovně znalostí adeptů, třetina prací byla v bodovém pásmu 60–69 bodů):

- za „neúspěšný“ či „obtížný“ nelze v prosincovém termínu 2006 označit žádný příklad nebo otázku v zadání, adepti prokazovali spíše rovnoměrné vědomosti ve všech odborných částech testu.

EKONOMIE

Žádné nové příklady ani otázky, s nimiž by se adepti dosud nesetkali v již vydaných „Sbornících zkuškových zadání s řešeními“ se u zkoušky z Ekonomie nevyskytly a zadání souvislého příkladu 42 bylo do slovným opakováním zadání příkladu 41 zkoušky minulé.

Ve zkoušce prospělo 57 adeptů z celkového počtu 110 zúčastněných adeptů, takže celková úspěšnost zkoušky činila 52 %. V Praze se zkoušky zúčastnilo 86 adeptů, z nichž 41 prospělo (tj. téměř 48 %), v Brně se zkoušky zúčastnilo 24 adeptů, z nichž prospělo 16 (tj. 67 %).

Za zmínku stojí fakt, že už potřetí za sebou byli brněnští adepti lépe připraveni než adepti pražští a že rozdíl v jejich úspěšnosti (která dříve bývala na obou místech srovnatelná) rychle roste. Přestože oproti minulé zkoušce došlo ve všech sle-

dovaných ukazatelích ke zlepšení, výsledek pražských adeptů je (vzhledem k tomu, že tentokrát všechny správné odpovědi byly předem známy a adepti se s nimi v rámci přípravy na zkoušku mohli seznámit) velkým zklamáním. Z jejich odpovědí je zřejmé, že často nerozumí podstatě věci a pouze se snaží napodobovat odpovědi, které si přečetli ve sbornících zkuškových zadání. Neporozumění podstatě věci lze spatřit v tom, že často odpovídají na něco jiného než nač se jich zkušební komisař ptá a říkají jen to, co jim uvízlo v paměti z odpovědi na otázku zdánlivě podobnou, i když obsahově zcela jinou. Přitom jim vůbec nevádí, že si ve dvou po sobě jdoucích větách protičeří, či že na stejnou otázku znovu položenou jinde odpovídají jinak.

Smutný je i fakt, že málokdo z adeptů této zkoušky věděl, jak ekonomové definují velmi krátké, krátké a dlouhé období, a málokdo i z těch, kdož prospěli, věděl co praví zákon klesajících výnosů a jakého období se týká. Přitom bez těchto znalostí nelze porozumět průběhům nákladových a výnosových křivek a tudíž ani pochopit podstatu mikroekonomické analýzy výroby. Zdá se, že o to ale většinu adeptů ani nejde. Hlavní pro ně je získat v „bodové hitparádě“ dostatečný počet bodů a ve zkoušce uspět. A z tohoto hlediska se chovají racionálně: Jednoduchých, a proto málo bodovaných otázek (mezi něž zmíněné otázky patří) si nevsímají a body sbírají na těch složitějších, kde i částečné či nepřesné odpovědi jsou bodovány a kde dočasně si zapamatovat a v testu uvést alespoň fragment řešení (byť mu nerozumím) se vyplácí. Bohužel, takto dosažené „vzdělání“ jim v praxi nebude k ničemu.

Je patrné, že sborníky zkuškových zadání jsou hojně využívány studenty systému certifikace účetních při přípravě na zkoušku. Z výše uvedeného však také vyplývá, že nejde ani tak o zvládnutí učiva, ale spíše o „snadné dosažení 60 bodů z testu“, což nemusí vždy znamenat totéž. Zejména na prvním stupni, kde studenti ještě nemají se samostudiem zkušenosti, může být přečeňování těchto sborníků jako hlavní učební pomůcky „medvědí službou“ podobnou tomu, kdy se atlet bude při tréninku po závodní dráze vozit autem, aby příslušné penzum kilometrů absolvoval s menší únavou.

Ne nadarmo již zkušení adepti na třetím stupni, konkrétně v kursech předmětu Finanční analýza, vyžadují k přípravě „ostrá“ zadání minulých testů, které napřed samostatně řeší a až pak výsledky své práce srovnávají se vzorovým řešením ve sbornících. Ke zvládnutí učiva jim slouží učebnice a aktivní účast v kurzu. Pro studenty předmětu ekonomie jsou pak sborníky plně nahra-

EKONOMIE – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
51,82%	38,83%	63,38 %	64,08 %	54,53 %

Struktura této zkoušky byla následující:

STRUKTURA ZKOUŠKY	EKONOMIE	
	počet otázek	počet bodů
A. Testové otázky s výběrem odpovědí	10	10
B. Otázky s volnou výpovědí	10	10
C. Dílčí příklady	18	36
D. Souvislé příklady	4	44
Celkem	42	100

telně vydanou sbírkou cvičných příkladů. Řešení je v ní od zadání odděleno, takže se hned nevnucuje, a pokud student chce, může si jej vyhledat. Každý příklad z testu lze zde nalézt a „nepohodlí“ s tím spojené se studentu vyplatí, stejně jako atletovi jeho vlastní námaha. K nalezení řešení je totiž třeba si plně uvědomit, o čem je řeč a v průběhu hledání student narazí na příklady podobné, přičemž si uvědomí jak jejich podobnost tak jejich rozdílnost. V tom se skrývá podstata „zvládnutí“ oproti „napodobování“ a o toto jej dokonalý servis sborníku zadání připravuje.

Příští zkouška se od této bude lišit tím, že bude připravována na základě nové učebnice, v níž byla látka rozšířena o nové kapitoly z oblasti podnikové ekonomiky a o základy ekonomického stylu myšlení. Ve zkušebním testu se tak objeví nové otázky, které ve stávajících sbornících příkladů student nenajde, a proto bude třeba při přípravě na test využívat základní učebnici ve větší míře, než bylo doposud zvykem. Tento fakt by si měli potenciální adepti včas uvědomit.

MANAŽERSKÉ FINANCE

U testových otázek skupiny A nebyly větší problémy, pouze je třeba opakovaně připomenout, aby studenti nezaškrtávali dvě odpovědi či neponechávali odpověď nezaškrtnutou, protože v obou případech se předem vzdávají alespoň pokusu otázku uhádnout. Je třeba toto důsledně dodržovat. Pokusit se otázku uhádnout není nic amorálního, je to běžně doporučováno ve všech zahraničních učebnicích, které připravují např. na jazykové testy či na jiné zkoušky.

U otázek skupiny B měli někdy uchazeči problém zodpovědět otázku komplexně, mnohdy se objevovaly částečné nebo velmi nepřesné odpovědi, které pak velmi komplikují zkušebnímu komisaři život při rozhodování o tom, zda udělit bod či nikoliv. Uchazeči se musí skutečně snažit co nejstručněji vystihnout podstatu věci, tj. není

MANAŽERSKÉ FINANCE – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
75,86 %	80,82 %	61,90 %	73,33 %	72,98 %

nutné např. napsat doslovnou definici, ale je možné vysvětlit ji vlastními slovy. Problémy činila otázka č.12, kde si studenti pletli pojmy „diversifikované portfolio“ a „efektivní portfolio“. Problémy činila také otázka č.16, kdy uchazeči často zapomínali na to, že příjma kapitálového trhu vyjadřuje vztah mezi očekávanou výnosovou

mírou a tržním rizikem, nikoliv jakýmkoliv rizikem.

U jednoduchých příkladů skupiny C byli uchazeči velmi úspěšní. Největší problém činila otázka č.34 a identifikace evidentně neefektivních portfolií.

U složitých příkladů skupiny D si uchazeči nejlépe poradili s příkladem č. 40 a solidně zvládali i příklad 41. Určité problémy nastaly u příkladu č. 39 a největší pak u příkladu 42, kde uchazečům činila velké problémy identifikace čitatele při výpočtu CSH.

MANAŽERSKÉ ÚČETNICTVÍ

Zkouškové zadání obsahovalo 10 příkladů po 10 bodech. Bohužel i jako v minulých letech řada chyb byla způsobena nepozorností při čtení zadání a numerickými chybami ve výpočtech. Opakující se věcné chyby u jednotlivých příkladů lze shrnout následovně:

První příklad se týkal posouzení hospo-

MANAŽERSKÉ ÚČETNICTVÍ – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
58,88 %	57,48 %	37,21 %	52,90 %	51,62 %

dárnosti ve vynakládání nákladů. Radě adeptů překvapivě činilo potíže oddělit úspornostní a výtěžnostní složku hospodárnosti v případě režijních nákladů.

Druhý příklad týkající se pojetí nákladů v manažerském účetnictví nezpůsoboval většině adeptů problémy, kromě výpočtu odpisů, které zajistí reprodukci dlouhodobých aktiv.

Poměrně hodně chyb se vyskytovalo ve třetím příkladu na zjištění hospodářského výsledku na bázi druhového a účelového členění nákladů. Prvním úkolem bylo zjistit kalkulaci 1 ks výrobku vyráběného ve dvou stupních, zde někteří adepti nezohlednili rozdílný objem výkonů v obou stupních. Při samotném zjištění hospodář-

ského výsledku na bázi druhového členění nákladů často chyběla či byla špatně vyčíslena změna stavu výrobků a polotovarů. Ve výsledovce na bázi účelového členění nákladů zase většina adeptů nerespektovala základní princip, že výrobní náklady jsou vztaženy již na prodané výkony.

Čtvrtý příklad spočíval ve zjišťování hos-

podářského výsledku na základě ocenění zásob neprodaných výkonů na úrovni plných či variabilních nákladů a sestavení výkazu peněžních toků. Velmi často adepti vůbec nezahmuli do výpočtů jednicové náklady, velké množství chyb se vyskytovalo i ve výkazu peněžních toků.

Snad největší potíže činil adeptům pátý příklad na odpovědnostní řízení. Prvním úkolem bylo „stanovit výsledek střediska za předpokladu, že středisko je řízeno v režimu nákladového a ziskového střediska, tzn. že výkony se nejprve oceňují předem stanovenými plnými náklady, ale následně se středisku uzná zisk z prodeje externím odběratelům.“ I přes takto jednoznačné zadání řada adeptů nespočítala správně zisk z prodeje či ocenila výkony střediska vnitropodnikovou cenou na úrovni variabilních nákladů.

V šestém příkladu bylo za úkol zjistit kvantitativní a kvalitativní odchylku při spotřebě jednicového materiálu. Zde řada adeptů chybně stanovila skutečnou pořizovací cenu materiálu a následně i kvalitativní část odchylky.

Překvapivě značné potíže činil příklad na úlohy nevyžadující vklady prostředků, kdy

adepti jednak jako kritérium pro optimalizaci sortimentu vzali marži na jednotku a nikoli marži na jednotku omezujícího činitele (kapacity), jednak chybně stanovili citlivost jednotlivých parametrů.

Cílem osmého příkladu bylo navržení optimální struktury investování při omezených zdrojích financování. Jako základní kritérium pro řešení této úlohy se měl použít index rentability, někteří však postupovali nesprávně podle čisté současné hodnoty.

Devátý příklad se věnoval sestavení a kontrole rozpočtů režijních nákladů. Zde někteří zaměnili lineární a variantě přepočtený rozpočet, či chybně stanovili spotřební a objemovou odchylku, většině adeptů však tento příklad nečinil potíže.

Se závěrečným desátým příkladem se většina adeptů vypořádala bez problémů, ačkoli se již tradičně vyskytly chyby při alokaci nákladů na prodej a správu, které byly rozvrženy na objem vyrobených výkonů a nikoli objem prodaných výkonů.

Komentář ISÚ:

Z výsledků zkoušky lze vyčíst, že studentů, kteří dosáhli bodového hodnocení mezi 60 – 70 body, bylo z celkového počtu 107 studentů celkem 40 (37,38 %), za-

tímco v pásmu 51 – 59 bodů pouze 2 (1,87 %). Nedá se tedy použít instrument, kdy např. při vysokém počtu studentů blízko pod hranici 60 bodů, nutné pro složení zkoušky, nezvládlo jeden konkrétní příklad, z čehož by šla dovodit jeho neobvyklost nebo příliš vysoká náročnost a na základě toho příklad ze zkoušky vyřadit a přičíst za něj body všem adeptům.

Aby byla informace o úspěšnosti u zkoušky kompletní, uvádíme také ostatní bodová pásma, která jsem v předchozím textu nezmínil:

0 – 20 bodů	4 adepti (3,74 %)
21 – 30 bodů	9 adeptů (8,41 %)
31 – 40 bodů	17 adeptů (15,89 %)
41 – 50 bodů	12 adeptů (11,21 %)
51 – 59 bodů	2 adepti (1,87 %)
60 – 70 bodů	40 adeptů (37,38 %)
71 – 80 bodů	16 adeptů (14,95 %)
81 – 90 bodů	6 adeptů (5,61 %)
91 – 100 bodů	1 adept (0,93 %)

Pokud se budeme zabývat časovým faktorem zkoušky, je nutné vidět, že velký počet adeptů v pásmech 21 – 30 a 31 – 40 neměl problémy s časem, ale spíše s pochopením látky. Každý příklad byl hodnocen maximem 10 bodů. Adept, který dosáhl 40 bodů, tedy zvládl 4 kompletní příklady, nebo části 5 – 6 příkladů. To je pochopitelně málo.

Adeptům, kteří dosáhli 88, 90 a 92 bodů je nutné vyjádřit obdiv a uznání.

FINANČNÍ ANALÝZA

Souhrnný výsledek:

Ze 17 adeptů, kteří se dostavili ke zkoušce, uspělo 16 adeptů, tj. úspěšnost 94,1 %. Neuspěl jeden adept, který docílil pouze 31 bod ze 100 možných.

Max. počet dosažených bodů: 98
 Min. počet dosažených bodů: 31
 Průměrný počet dosažených bodů: 81,35 tj. 81,35 % dosažitelných bodů.

Výrazný nárůst úspěšnosti ve srovnání s červnovým termínem byl bezpochyby ovlivněn skutečností, že se adepti podle červnového sborníku příkladů připravili na změněnou strukturu zadání a úspěšnost v souvislém příkladu (který se se změně-

nými číselnými údaji opakoval z červnového zadání) byla výrazně vyšší.

Počínaje zkušební termínem červen 2007 bude zkušební zadání připravováno již podle přepracovaného a rozšířeného vydání učebnice Finanční analýzy. V zadání se tedy opět vyskytnou nové otázky např. z teorie hodnoty, která v původní učebnici nebyla obsažena, a proto lze opět očekávat určitý pokles úspěšnosti adeptů v červnovém a možná i v prosincovém termínu, dokud adepti nové typy příkladů „nevstřebají“.

Celkové výsledky zkoušky shrnuje příložená tabulka „Výsledky písemné zkoušky“. Dále příkládám:

- rozbor jednotlivých zkušebních protokolů s uvedením počtu docílených bodů u jednotlivých otázek a případových studií a stručným zdůvodněním případných bodových srážek,

- tabulku „Rozbor úspěšnosti adeptů u jednotlivých otázek“.

„Manuál hodnocení“ byl předán již dříve.

Rozbor jednotlivých částí zkoušky:

Část I. – testové otázky

Oproti červnovému termínu se úspěšnost v této části studie poněkud zlepšila (ze 71,25% na 78,82%), přesto je s podivem, že se pouze jednomu z adeptů podařilo zodpovědět správně všechny otázky a sto procentní úspěšnost byla zaznamenána pouze u otázky č. 3 (úroková redukce zisku) a č.4 (potřeba pracovního kapitálu). Naproti tomu u opakované otázky č.10 z červnového zadání (zařazení zisku z prodeje DHM do výpočtu kapacity samofinancování) byla i v tomto termínu úspěšnost pod 50%. Nejnižší úspěšnost byla u otázky č. 7 (hodnocení náchylnosti firmy k úpadku podle Argentihova modelu) – pouze 29,4%.

Část II. – otázky s volnou odpovědí

Tato část zkoušky činí adeptům již dlouhodobě největší problémy a projevilo se to i v tomto termínu. Ani jeden z adeptů nezodpověděl správně všech 5 otázek a jeden adept (který u zkoušky celkově neuspěl) zaznamenal smutný dosavadní rekord se ziskem pouhého 1 bodu. Velmi nízká úspěšnost u otázky č. 12 (čím se zabývá fundamentální finanční analýza a co je její základní metodou) byla způsobena tím, že si

řada adeptů nepřečetla důkladně zadání a odpovídala na jinou otázku, tj. na fundamentální analýzu *cenných papírů* pomocí výpočtu jejich vnitřní hodnoty. Plný počet 2 bodů bylo možné přidělit pouze jedinému adeptovi, celková úspěšnost u této otázky byla pouhých 20,6 %.

Překvapila i relativně nízká úspěšnost u otázky č. 11 – podmínky pro dosažení dostatečné vypovídací schopnosti horizontální analýzy. Zde k nepochopení podstaty otázky resp. k záměně pojmů rozhodně dojít nemohlo, horizontální analýza patří mezi nejelementárnější metody finanční analýzy, takže slabá úroveň některých odpovědí byla zarážející.

Část III. – dílčí příklady

Tradičně velmi solidní úspěšnost adeptů (průměr 82,16 %) v této části zadání, i když tentokrát ani u jedné z otázek nebylo dosaženo 100% úspěšnosti. Úspěšnost se pohybovala od 94,12 % (otázka č. 16 – výpočet ukazatele míry výnosnosti provozního kapitálu) a 64,71 % (otázky č. 20 – výpočet kapacity samofinancování z potřeby provozního kapitálu a z peněžních toků z provozní činnosti a č. 23 – stanovení nutnosti přepočítání odpisů pro potřebu finanční analýzy). U otázky č. 23 došlo dokonce ve 3 případech k tomu, že adepti správně vypočetli vyšší kapitálového koeficientu, ovšem pak z tohoto výpočtu učinili naprosto chybný závěr, což by se u aspirantů na titul účetního experta rozhodně stávat nemělo.

U ostatních otázek úspěšnost velmi solidní, mezi 68,6 % a 92,1 % a bez nutnosti zvláštních komentářů. 7 adeptů získalo v této části zkoušky plný počet 30 bodů.

Část IV – souvislý příklad

Tato část zkoušky byla již částečně komentována v úvodu vyjádření. Lze konstatovat, že úspěšnost adeptů v této části zadání se oproti červnovému termínu výrazně zvýšila. Jeden z adeptů docílil dokonce plného počtu 50 bodů, u většiny ostatních se úspěšnost pohybovala nad 40 body. U 6 otázek byla 100% úspěšnost.

Nejvíce se chybovalo u výpočtu vlastního kapitálu vnitřního původu (otázka 26.22) – je evidentní, že řada adeptů stále neví, které položky rozvahy do této kategorie vlastního kapitálu patří. Zapomínalo se na fondy ze zisku (rezervní fond), v jednom případě byl dokonce započítán základní kapitál.

Přestože u otázky č. 26.14 (výpočet ukazatelů obrát zůstatků a doba obrátu zůstatků) bylo v zadání výslovně uvedeno, že při výpočtu se nemá zohledňovat opravná položka k zásobám, která ukazatel nadhodnocuje, 5 adeptů tento pokyn v zadání

FINANČNÍ ANALÝZA – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
94,12%	93,75%	100 %	77,78 %	91,41 %

naprosto ignorovalo a ukazatel vypočítávali z netto účtní hodnoty zásob.

Vzhledem k tomu, že zadání pro zkoušební termín červen 2007 bude již připravováno podle nové učebnice, měli by adepti při přípravě na zkoušku věnovat patřičnou pozornost pasážím, které byly oproti původní učebnici změněny či doplněny, zejména se jedná o kapitolu 7 – Teorie hodnoty.

FINANČNÍ STRATEGIE

Otázky tvořily 20% testu, příklady 80% (tato relace vychází z bodového hodnocení otázek a příkladů).

Ze 23 adeptů prospělo 12 (52,17%), ne prospělo 11 (47,83%). Jde o výsledek horší oproti výsledkům předcházející zkoušky.

Pokud někoho zarazí relativně vysoká neúspěšnost výsledků, je třeba nahlédnout do výsledků testu: z 11 neúspěšných nikdo nedosáhl ani 50 bodů, maximální počet bodů byl 46 (dále 45, 42, 41) a 7 neúspěšných nedosáhlo ani 40 bodů.

Na druhé straně ze 12 úspěšných 6 adeptů dosáhlo 70 a více bodů (mj. 81, 84, 90).

Uvedené příkré rozdíly svědčí jednoznačně na jedné straně o zvládnutelnosti

testů, na druhé straně zřejmě o nutnosti zintenzivnění přípravy na zkoušku, ať jsou příčiny neúspěchů jakékoli.

Nejlepšími pracemi byly práce s počtem bodů 90 (adept č. 12), 84 (adept č. 21), 81 (adept č. 19), 77 (adept č. 20), 75 (adept č. 1), 71 (adept č. 25). Naopak nejhorší byly práce s počtem bodů 2 (adept č. 23), 5 (6), 23 (11), 29 (16), 33 (10), 34 (9), 35 (5).

Struktura výsledků:

do 30 bodů	2 adepti (8,70%)
31–40 bodů	5 adeptů (21,74%)
41–50 bodů	4 adepti (17,38%)
51–60 bodů	-----
61–70 bodů	6 adeptů (26,09%)
71 a více bodů	6 adeptů (26,09%)

Opakovaně lze konstatovat, že řešení testů je velmi diferencované, tentokrát výrazně kontrastní, s extrémně špatnými na jedné a dobrými výsledky na druhé straně, ať z jakýchkoli důvodů (u špatných pracovní zatížení, podceňování, improvizace, nedostatečné studium, nepozornost při čtení zadání a z toho plynoucí neúplnost odpovědí, chybějí odpovědi požadující interpretaci výsledků apod.). Důvody zřejmě nelze jednoznačně určit.

Ukazuje se, že všeobecně jsou podce-

ňovány teoretické otázky. Např. 15 adeptů dosáhlo max. jen poloviny bodů z teoretických otázek. Nicméně lze konstatovat, že testy jsou ve vymezeném čase jednoznačně zvládnutelné, přirozeně při příslušné přípravě. Např. některé bodové hodnoty teoretických otázek byly: 0, 1, 3, 5, 6 (3x). Z odpovědí je zřejmé, že někteří adepti vůbec nečetli příslušnou literaturu, nepochopili obsah příslušných otázek, nerozlišují, na co mají odpovídat (co je to a to, nebo k čemu to a to je, apod.) a pak odpovídají na něco úplně jiného; logicky se pak uchylují k improvizacím různého stupně.

Pokud jde o příklady, chyby se projevily velmi diferencovaně a střídavě v různých (minulých) testech i nyní a také podle adeptů.

Opakující se chyby:

- u nákladových metod (roční a diskontované náklady),
- při respektování rizika v hodnocení investičních projektů (riziko portfolia, korelační koeficient, kovariance, koeficient beta),
- nerozlišuje se odpisový a úrokový daňový štít (zaměňuje se s odpisy a úroky po zdanění),
- v diskontování či úročení (nesprávné určování doby pro diskontování, resp. úročení i záměny úročení a odúročování),
- nechápe se indifferenc kapitulové struktury a její optimalizace,
- objevují se i neznalosti metod odepisování, a to i podle našich podmínek,
- v řadě případů adepti neodpovídali na otázku samofinancování (zaměňují se vším možným, externím financováním, financováním obecně apod.).

Prakticky u všech případů (i teoretických otázek) se objevují odpovědi a řešení dobrá na jedné a špatná odpovědi a řešení na straně druhé. Většinou jde o jejich nezvládnutí adepty, kteří neuspěli celkově, ale diferencovaně se projevují obdobné chyby „výběrově“ i u adeptů, kteří jinak uspěli.

Nejde proto o nějakou mimořádnou náročnost, ale obecně spíše o celkovou nepřipravenost apod. adepta. Kromě toho se ukazuje, že u různých adeptů se objevují chyby velmi diferencovaně, podle toho, co komu "sedí" či "nesedí".

Poznámka k formálnímu vypracování otázek a řešení příkladů platí i nadále. Tomu někteří adepti nevěnují potřebnou pozornost. Některé testy jsou špatně čitelné, nepřehledné, není označeno řešení (bod apod.). To ztěžuje orientaci a nakonec i jistým způsobem ztěžuje hodnocení.

FINANČNÍ STRATEGIE – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
52,17%	60,87%	65,52 %	59,09 %	59,41 %

IAS/IFRS A KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Část zkoušky IAS/IFRS

Zkoušku z IAS/IFRS skládalo 18 adeptů, z nichž pouze jeden u zkoušky neuspěl. Ze zbylých 17 uspělo osm účastníků jen na úrovni blízké minimálnímu počtu bodů a devět účastníků dosáhlo přes čtyřicet bodů.

První skupina úkolů, otázek a příkladů se vztahovala ke komplexnímu pohledu na zveřejňování informací a zejména pak na IAS 8 – Účetní politiky, změny v účetních výkazech a chyby. V prvním úkolu činilo některým adeptům potíže uvedení alespoň tří standardů, které zahrnují obecnější principy zveřejňování. Často chyběl IAS 14 – Vykazování podle segmentů nebo IAS 24 – Zveřejňování spřízněných stran. Teoretické úkoly související s IAS 8 většinou nečinily

IAS/IFRS A KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
94,44 %	87,50 %	96,30 %	60,00 %	84,60 %

potíže. Chyby se vyskytovaly v řešení příkladů. Zejména u příkladu na opravu chyb adepti někdy neodlišovali, ve kterém účetním období k chybě došlo.

Druhá skupina otázek a úkolů, tj. č. 2, se vztahovala ke standardu 10 – Události po rozvahovém dni a byla relativně úspěšná. Teoretická část byla bez větších problémů. U příkladové části se ukázalo, že adepti neodlišují případy, kdy jev existoval již k datu účetní závěrky a po datu účetní závěrky do data jejího schvalování došlo k odstranění jeho podmíněnosti od případů, kdy jev k datu účetní závěrky ještě neexistoval a vznikl teprve po rozvahovém dni.

Třetí okruh byl zaměřen na aplikaci IAS 36 – Snížení hodnoty aktiv. Příklad byl většinou z hlediska podstaty řešen správně, spíše v něm byly početní chyby. Někteří adepti měli potíže s pojmem penězotvorná jednotka.

Čtvrtá skupina otázek a příkladů se vztahovala ke standardům IFRS 3 – Podnikové kombinace. Chyby se vyskytovaly u charakteristiky obecné účetní metody koupě a při odlišení aplikace této metody pro případy, kdy vzniká vztah mateřská společnost – dceřiná společnost. Princip je jednoduchý, vzniká-li vztah matka – dcera, je metoda aplikována na konsolidovanou účetní závěrku,

nevzniká-li, pak je aplikována na běžné účetnictví kupující společnosti. Příklad byl zaměřen na situaci, při níž nevzniká vztah matka – dcera. Adepti mnohdy chybovali v tom, že je třeba v účetnictví kupující účetní jednotky eliminovat položky, které se spojením podniků stávají duplicitní, tedy podobně, jako při plné metodě konsolidace.

Při přípravě na zkoušku by se adepti měli více orientovat na pochopení podstaty řešení, tj. pochopení zdůvodnění určitého informačního modelu, který je v IAS/IFRS založen.

Část zkoušky Konsolidovaná účetní závěrka

Zkoušky „Konsolidovaná účetní závěrka“ se zúčastnilo 18 adeptů.

Výsledky zkoušky dokumentují dobrou přípravu na zkoušku, která je u třetího

stupně již tradiční. Z uvedeného počtu 18 složili zkoušku všichni adepti. Na druhé straně nikdo nedosáhl plného počtu možných bodů. Průměrný počet dosažených bodů za úspěšně složenou zkoušku dosáhl 42 bodů (z celkového možného počtu 50).

Pokud jde o jednotlivé konkrétní příklady, pak v první otázce s volnou odpovědí všichni alespoň částečně odpověděli správně, většinou však chyběl plný výčet operací související s vylučováním prodeje dlouhodobého majetku v rámci skupiny. Především nebyly uvedeny operace vyloučení výnosů a nákladů na prodej.

Pokud jde o otázky s volbou navržených odpovědí, pak se většinou vyskytla jedna až dvě chyby, přitom v různých odpovědích. Každá otázka byla odpovězena určitým počtem adeptů správně, takže to nebylo způsobeno nepochopením určité konkrétní otázky všemi.

Příklad na vymezení konsolidačního celku a výpočty příslušných účastí zvládli adepti většinou správně, objevovaly se pouze drobné chyby.

Následující dva výpočtové komplexní příklady ověřující schopnost použití konsolidačních metod pak byly zpracovány

většinou účastníků. První příklad týkající se konsolidace tří podniků ve dvou letech většinou nepůsobil potíže. Druhý příklad, který zahrnoval také vyloučení vzájemných vztahů souvisejících s prodejem dlouhodobého majetku, činil právě v této operaci problémy řadě adeptů. Přitom šlo o ověření schopnosti prakticky aplikovat teoretické znalosti, které byly zároveň předmětem první otázky.

Všichni úspěšní adepti odevzdali řešení všech příkladů, pouze v minimálním počtu byl některý příklad nedokončený. Lze tedy usoudit, že náročnost zadání byla úměrná poskytnutému času a nedocházelo k časovému stresu, ale ani nebylo neúměrně snadné vzhledem k předpokládanému času věnovaného této části zkoušky.

AUDITING

Zadání vycházelo z testových otázek, dílčích příkladů a případových studií. Každá část má za úkol prověřit určitou oblast teoretických a praktických znalostí uchazeče.

V testových otázkách se předpokládá vcelku vysoká úspěšnost vzhledem k předpokládaným teoretickým znalostem. Složitější je již zadání u dílčích příkladů, kde má uchazeč formou dvou nabízených řešení uvést nepravdivé tvrzení. Toto zadání vychází ze základního auditorského principu posuzování, kdy auditor ke všem nabízeným řešením zaujímá opatrné-negativní stanovisko, jež je postupně dalšími důkazy vylučováno. Je třeba u všech těchto otázek sledovat zmíněnou zásadu, jinak dochází k chybnému řešení. U dílčích souhrnných příkladů je předpokládána kombinace teoretických a praktických znalostí uchazeče. Nejvyšší náročnost – kde není ani předpokládáno zcela úplné vyřešení – jsou případové studie. Ty jsou koncipovány na vytipování správného řešení při zadání neúplných informací, kde není možné další získat a přesto se očekává určité doporučení (nedostatek podkladů z účetnictví pro finanční hodnocení, popř. záměrně neúplné ukazatele, struktura pohledávek, závazků apod.).

Výsledky lze hodnotit jako nadprůměrné. Je zřejmé, že uchazeči přicházejí stále lépe připraveni – skupina dosáhla velmi vyrovnaných výsledků. S výjimkou 2 případů (hranice 70 bodů) jsou dosaženy výsledky vynikající (celkem 9 uchazečů dosáhlo hodnocení od 90 bodů a výše, jeden dokonce 99 bodů). Nelze přehlédnout vliv

AUDITING – úspěšnost v % v uplynulých čtyřech zkušebních termínech				
Prosinec 2006	Červen 2006	Prosinec 2005	Červen 2005	Průměr
100%	100%	100 %	87,50 %	96,88 %

úspěšného vykonání předcházejících zkoušek s využitím celé řady znalostí, které lze aplikovat i v oblasti auditingu.

V testových otázkách byla nejvyšší úspěšnost – ojedinělá chybovost se objevuje tradičně u vylučování „nesprávných odpovědí“, kde lze usuzovat jednak nepozornost, popř. neznalost správného řešení. (Dílčí příklad 1 a 2.) U dílčího souhrnného příkladu zaměřeného na oblast inventarizací vymezeného okruhu majetku je zřejmé, že tato oblast je již velmi dobře pochopena včetně důrazu na náležitosti fyzických soupisů majetku (průkazný účetní záznam). Pokud jde o finanční hodnocení je zřejmé, že nečiní uchazečům potíže. Do konce se je snaží formou verzorů prezentovat i v případech, kde nejsou k dispozici

úplné údaje, což může vést až ke zkeslení závěru z nejasných podkladů a dojde tak k opomenutí splnění zadaného obsahu otázky – např.: „navrhněte doporučení ohledně dalšího postupu při výpočtu vypořádacího podílu“ (viz. příp. studie 2). Ačkoliv jde o zcela speciální příklad, se kterým se pravděpodobně v praxi málokdo setkal, většina uchazečů i tento úkol přiměřeně vyřešila. Zcela ojedinělý byl originální závěr jednoho uchazeče, který ani zkušební komisař neočekával a je nutno jej považovat za zcela výstižný. Citace: „*mimo oficiální zápis by se téměř dalo konstatovat, že společník, který se staral o ekonomické záležitosti, měl štěstí, že zemřel*“...

Při přípravě na zkoušky lze adeptům poskytnout následující doporučení:

I nadále pracovat s již zveřejněným řešením z předcházejících zkoušek a zaměřením na vyšší chybovost u dvojic „správného a nesprávného tvrzení“. U testových otázek brát v potaz možné alternativy řešení (v některých případech není správná jen jedna varianta, mohou být dvě). Soustředil se na větší důslednost při řešení jednotlivých otázek – odpovědi by se neměly překrývat, ale důsledně sledovat obsah každé dílčí otázky, popř. nezapomenout na podstatu otázky.

U příštích zkoušek v termínu od 11. do 16. června 2007 přeji všem, aby uspěli co nejlépe a pokračovali zdárně v nastoupené cestě za dosažením kvalifikace profesního účetního.
Věroslav Sobotka

Rozhodnutí Komitétu

O VÝSLEDCÍCH ZKOUŠEK V PROSINCI 2006

Zkoušky adeptů zařazených v Systému certifikace a vzdělávání účetních v ČR se konaly v řádně vyhlášeném termínu 4. až 9. prosince 2006, v Praze (Národní dům na Smíchově) a v Brně (Kongresové centrum v objektu BVV, Výstaviště 1).

Celkem se všech zkoušek zúčastnilo 983 adeptů - podrobněji viz přehled o počtu účastníků a výsledném hodnocení.

Dne 26.1.2007 byly na řádném zasedání Komitétu pro certifikaci a vzdělávání SÚ za účasti jeho předsedy, prof. Ing. Bohumila Krále, CSc., projednány výsledky zkoušek zpracované pověřenými zkušebními komisaři a zrevidovány podle pravidel systému certifikace. Při jednání byla k dispozici „vyjádření“ zpracovaná zkušebními komisaři - zadání zkoušek vč. řešení, recenzní zprávy recenzentů, výsledná hodnocení a informace o průběhu zkoušek, podané ředitelem ISÚ, Dr. Jaroslavem Loukou – viz níže:

Bylo konstatováno, že zkoušky proběhly v Praze a Brně z hlediska organizačního podle pravidel stanovených systémem certifikace.

Při zpracování návrhu zkuškových zadání, jejich testování a následně vyhodnocování, byl u všech zkoušek uplatněn bodovací systém, kde kritériem úspěšnosti byla podmínka dosažení minimálně 60 bodů ze 100 bodů.

Z hlediska obsahu byla zadání zkoušek zpracována zkušebními komisaři v souladu s pravidly systému certifikace, tj. zkušková zadání nepřesáhla rámec učiva vymezeného v sylabech, s nimiž jsou adepti systému se-

známeni (viz bulletin ISÚ), jsou k dispozici na webových stránkách ISÚ a jsou součástí učebnic doporučených pro systém certifikace. Výjimkou z tohoto pravidla, doporučenou Komitétem, byly zkoušky z předmětů Účetnictví II. a IAS/Konsolidace, kde byl vzhledem k přijetí IAS/IFRS do legislativního rámce EU vymezen předmět zkoušky taxativně, tzn. adeptům bylo s předstihem sděleno, které kapitoly učebnice, resp. které standardy (IAS/IFRS) budou předmětem zkoušky.

Adeptům zkoušky, kteří odevzdali zadání, bylo vydáno potvrzení s uvedením čísla pracovního místa, názvu zkoušky a data konání. Tímto opatřením je pro organizátora zkoušek i adepty průkazně potvrzeno, že zkouška byla odevzdána k vyhodnocení.

V průběhu zkoušek nebyly shledány žádné závažné chyby nebo „nejasné formulace“ zkuškových zadání, které by dávaly důvod k zohlednění nebo snížení bodovacího kritéria a snižovaly důvěryhodnost zkoušek.

Závěrečné rozhodnutí Komitétu:

1. Komitét zhodnotil uvedené informace týkající se průběhu zkoušek jako dostačující a konstatoval, že výsledky zkoušek, které se konaly v prosinci 2006, byly vyhodnoceny regulérně a zkoušky proběhly podle pravidel systému certifikace.
2. Komitét přijímá stanovisko, že dosažené výsledky v jednotlivých zkouškách i v celkovém pohledu (67,65 % úspěšných) jsou z hlediska srovnatelnosti s předcho-

zími zkuškami v relaci (úspěšnost v červnu 2006 byla 68,37 %) a není třeba jakékoli další korekce výsledků z důvodů nesprávného nastavení obtížnosti zkoušek.

3. Komitét doporučuje sdělit adeptům certifikace výsledek jejich hodnocení a celkovou statistiku zveřejnit v bulletinu ISÚ – březen 2007 a na webových stránkách ISÚ, s podrobným vyjádřením zkušebních komisařů k jednotlivým předmětovým zkouškám.

V Praze dne 26.1.2007
Prof. Ing. Bohumil Král, CSc.
Předseda Komitétu pro certifikaci a vzdělávání
PhDr. Jaroslav Louka
Ředitel Institutu Svazu účetních

Příprava na zkoušky

V SYSTÉMU CERTIFIKACE ÚČETNÍCH ČERVEN 2007

V novém katalogu vzdělávacích akcí pro systém certifikace účetních naleznete aktuální nabídku přípravných kurzů a tréninků, které Vám pomohou se připravit na úspěšné složení zkoušek s termínem konání v červnu 2007.

Přípravné kurzy zahajujeme již v dubnu, tj. 3 měsíce před termínem konání zkoušek. Jedná se o intenzivní výkladové kurzy, v průběhu kterých se posluchači s jednotlivými tématy seznamují nejen formou přednášky, ale i vypracováním řady příkladů a případových studií, na kterých si ověřují zvládnutí probrané látky.

Tréninky jsou naopak vhodné pro adepty, kteří se na zkoušky připravují formou samostudia a těsně před zkouškou si potřebují učivo zopakovat a ověřit si znalosti na typových zkuškových příkladech. U tréninků se předpokládá taková úroveň znalostí daného předmětu, která umožní, aby se lektor mohl zaměřit na řešení konkré-

tních vzorových příkladů a vysvětlení složitějších oblastí, ve kterých adepty nejvíce chybují, bez nutnosti vysvětlovat teoretický základ předmětu.

Podrobné informace o nabízených vzdělávacích akcích vám rádi poskytneme formou osobní nebo telefonické konzultace. Zároveň jsou veškeré informace uvedeny i na internetových stránkách ISÚ www.svaz-ucetnich.cz/isu (rubrika Vzdělávání, podrubrika Vzdělávání v systému certifikace), kde máte možnost se na vybranou akci přihlásit on-line.

Organizační garant

Lada Sojková – manažer pro vzdělávání ISÚ
e-mail: sojkova@svaz-ucetnich.cz,
tel.: 296 208 220 - 7

Jana Havelková – koordinátor pro vzdělávání ISÚ
e-mail: havelkova@svaz-ucetnich.cz,
tel. 296 208 220 - 7

DOPORUČENÉ STUDIJNÍ PRAMENY

Zkouška	Vymezení předmětu zkoušky	Doporučená studijní literatura a prameny
Účetnictví I.	Sylabus	učebnice Účetnictví I. (vyd. ISÚ, 2006) Cvičné příklady Účetnictví I. (vyd. ISÚ, 2007) zákon o účetnictví vč. prováděcí vyhlášky, české účetní standardy sborníky zkuškových zadání s řešením pro 1. stupeň
Právní systém v ČR I.	Sylabus	učebnice Právní systém v ČR I. (vyd. ISÚ, 2004) obchodní zákoník, občanský zákoník, zákoník práce, občanský soudní řád, správní řád, trestní zákoník (úplná znění) sborníky zkuškových zadání s řešením pro 1. stupeň
Kvantitativní metody a informatika	Sylabus	učebnice Kvantitativní metody a informatika (vyd. ISÚ, 2003) Cvičné příklady Kvantitativní metody a informatika (vyd. ISÚ, 2004) CD ROM Statistika 1 – 3 (vyd. ISÚ, 2002) sborníky zkuškových zadání s řešením pro 1. stupeň
Ekonomie	Sylabus	učebnice Ekonomie a Ekonomika (vyd. ISÚ, 2006) Cvičné příklady Ekonomie (vyd. ISÚ, 2004) Dodatek ke cvičným příkladům (vyd. ISÚ, březen 2007) CD ROM Ekonomie 1 – 3 (vyd. ISÚ, 2002) sborníky zkuškových zadání s řešením pro 1. stupeň
Daně I.	Sylabus	Daně 2006 – učebnice (vyd. nakl. ASPI Publishing, 2006) Daňová teorie (vyd. nakl. ASPI Publishing, 2005) Sociální a zdravotní pojištění (vyd. nakl. ASPI Publishing, 2005) Cvičné příklady Daně I. (vyd. ISÚ, 2007) daňové zákony (úplná znění) sborníky zkuškových zadání s řešením pro 1. stupeň
Účetnictví II.	Sylabus	učebnice Účetnictví II. (vyd. ISÚ, 2004) Cvičné příklady Účetnictví II. (vyd. ISÚ, březen 2007) učebnice IFRS - praktické aplikace (vyd. ISÚ, 2006) zákon o účetnictví vč. prováděcí vyhlášky, české účetní standardy sborníky zkuškových zadání s řešením pro 2. stupeň
Daně II.	Sylabus	Daně 2006 – učebnice (vyd. nakl. ASPI Publishing, 2006) Daňová teorie (vyd. nakl. ASPI Publishing, 2005) Sociální a zdravotní pojištění (vyd. nakl. ASPI Publishing, 2005) Cvičné příklady Daně II. (vyd. ISÚ, březen 2007) daňové zákony (úplná znění) sborníky zkuškových zadání s řešením pro 2. stupeň
Manažerské finance	Sylabus	učebnice Manažerské finance (vyd. nakl. Balance, 1997) Cvičné příklady Manažerské finance (vyd. ISÚ, 2001) sborníky zkuškových zadání s řešením pro 2. stupeň

Manažerské účetnictví	Sylabus	učebnice Manažerské účetnictví (vyd. nakl. Management Press, 2005) Cvičné příklady Manažerské účetnictví (vyd. ISÚ, březen 2007) sborníky zkouškových zadání s řešením pro 2. stupeň
Kvantitativní metody a informační technologie	Sylabus	učebnice Kvantitativní metody a informační technologie (vyd. ISÚ, 2006) Cvičné příklady Kvantitativní metody a informační technologie (vyd. ISÚ, 2007) sborníky zkouškových zadání s řešením pro 2. stupeň
Právní systém v ČR II.	Sylabus	učebnice Právní systém v ČR II. (vyd. ISÚ, 2004) obchodní zákoník, zákoník práce, zákon o cenných papírech (úplná znění) sborníky zkouškových zadání s řešením pro 2. stupeň
Finanční strategie	Sylabus	učebnice Finanční strategie (vyd. nakl. Bilance, 1997) sborníky zkouškových zadání s řešením pro 3. stupeň
IAS/IFRS - Konsolidace	Sylabus a vyjmenované IFRS	učebnice IFRS - praktické aplikace (vyd. ISÚ, 2006) Cvičné příklady IFRS (vyd. ISÚ, březen 2007) učebnice IAS/Konsolidace (vyd. nakl. Bilance, 1997) IFRS (překlad) sborníky zkouškových zadání s řešením pro 3. stupeň
Finanční analýza	Sylabus	učebnice Finanční analýza (vyd. ISÚ, 2006) sborníky zkouškových zadání s řešením pro 3. stupeň
Auditing	Sylabus	učebnice Auditing (vyd. nakl. Bilance, 1998) auditorské směrnice (vyd. KA ČR) sborníky zkouškových zadání s řešením pro 3. stupeň

Procvičujeme na příkladech z praxe

V novém katalogu vzdělávacích akcí jsme pro vás jako novinku připravili sérii seminářů, v průběhu kterých se budou řešit složitější případy z praxe ve vztahu k vyhlášenému tématu. Přibližně týden před konáním semináře přihlášení posluchači

obdrží na e-mailovou adresu zadání příkladů tak, aby si mohli připravit své návrhy na řešení a dotazy.

Na období březen–září 2007 jsme do cyklu seminářů „Procvičujeme na příkladech z praxe“ zařadili tyto vzdělávací akce:

Termín a doba konání	Název semináře	Lektor
2.3.2007 9:00 – 13:00 hod.	Účtování o zálohách, odpisy, pohledávek, opravné položky k pohledávkám	Tomáš Líbal
7.3.2007 9:00 – 13:00 hod.	Případová studie na sestavení cash flow nepřímou metodou	Ing. Eva Sládková
5.4.2007 9:00 – 14:00 hod.	Konsolidovaná účetní závěrka podle IFRS a CAS	Ing. Radka Loja
19.4.2007 9:00 – 13:00 hod.	Výpočet mezd	Ing. Jitka Pavelková
4.5.2007 9:00 – 13:00 hod.	Opravy, rezervy na opravy, technické zhodnocení	Ing. Petr Kout, CSc. Tomáš Líbal
25.5.2007 9:00 – 13:00 hod.	Odpisy	Ing. Petr Kout, CSc.
14.6.2007 9:00 – 14:00 hod.	Majetek podle IFRS	Ing. Radka Loja
22.6.2007 9:00 – 13:00 hod.	Leasing z pohledu nájemce	Ing. Petr Kout, CSc. Tomáš Líbal
14.9.2007 9:00 – 13:00 hod.	DPH a místo plnění	Ing. Petr Kout, CSc.

Podrobné informace o nabízených vzdělávacích akcích vám rádi poskytneme formou osobní nebo telefonické konzultace. Zároveň jsou veškeré informace uvedeny i na internetových stránkách ISÚ www.svaz-ucetnich.cz/isu (rubrika Vzdělávání, podrubrika Doplnkové profesní vzdělávání), kde máte možnost se na vybranou akci přihlásit on-line.

Organizační garant

Lada Sojková – manažer pro vzdělávání ISÚ
e-mail: sojkova@svaz-ucetnich.cz,
tel. 296 208 220 - 7
Jana Havelková – koordinátor pro vzdělávání ISÚ
e-mail: havelkova@svaz-ucetnich.cz,
tel. 296 208 220 - 7

Partnerské organizace ISÚ

PRO VZDĚLÁVÁNÍ K CERTIFIKACI A KPV

Institut Svazu účetních smluvně spolupracuje s organizacemi, které adepty registrované v systému certifikace účetních oslovují vlastní nabídkou přípravných kurzů ke zkouškám v systému certifikace. Tyto organizace jsou označeny zkratkou CERT. Organizace, které certifikovaným účetním nabízejí vzdělávací akce zahrnuté do kontinuálního profesního vzdělávání, jsou označeny zkratkou KPV.

CATHY GAWEL, v.o.s. KPV
612 00 Brno, Hudcova 487/76a
tel.: 541 511 689
fax: 541 241 946
e-mail: cathy@betabrno.cz
http://cathy.betabrno.cz

**Dům techniky
Č. Budějovice, spol. s r.o.** CERT + KPV
370 04 České Budějovice, Plzeňská 2/1
tel.: 387 312 760
fax: 387 428 048
e-mail: info@dumtechnikycb.cz
www.dumtechnikycb.cz

EKO – V.W., s.r.o. CERT + KPV
vzdělávací a poradenská agentura
772 00 Olomouc, Kosmonautů 8
tel./fax: 587 433 400
e-mail: ekovw@ekovw.cz
www.ekovw.cz

**Evropský polytechnický
institut, s.r.o.** CERT
686 04 Kunovice, Osvobození 699
tel.: 572 549 018, 572 548 035,
fax: 572 549 018
e-mail: epi@vos.cz
www.vos.cz

Ing. Kateřina Slámová KPV
612 00 Brno, Slovanské nám. 5
tel.: 602 554 495
e-mail: slamova@email.cz
www.sweb.cz/slamovavzdelavani

Institut vzdělávání Ostrava CERT + KPV
702 00 Ostrava, DOS, Českobratrská 18
Tel.: 604 637 534
Fax: 596 111 462
e-mail: jirina.bolkova@volny.cz
e-mail: jb.sramkova@volny.cz
www.ivoostrava.cz

MARRUVIUM, s.r.o. CERT + KPV
326 00 Plzeň, Houšková 32
tel.: 377 429 313
e-mail: marruvium@marruvium.cz
www.marruvium.cz

**NOTIA
Středisko vzdělávání, spol. s r.o.** KPV
120 00 Praha 2, Mánesova 28
tel.: 222 826 301, fax: 222 826 302
e-mail: notia@notiasv.cz
www.notia.cz

Obchodní akademie CERT
757 11 Valašské Meziříčí, Masarykova 101
tel.: 571 611 707
e-mail: oavalmez@oavm.cz
www.oavm.cz

Organizační kancelář, s.r.o. CERT
591 15 Žďár nad Sázavou, Strojírenská 14
tel.: 566 654 913, fax: 566 654 919
e-mail: pospichalova@okfas.cz
www.okfas.cz

**PhDr. Zdeňka Kubrová –
PRAGOEDUCA** CERT + KPV
140 46 Praha 4, Antala Staška 80
tel. 261 006 570, fax: 261 006 580
e-mail: info@pragoeduca.cz
www.pragoeduca.cz

**Soukromá obchodní akademie
SOAPA, s.r.o.** CERT + KPV
466 01 Jablonec nad Nisou, Opletalova 4
tel./fax: 483 320 807, 775 145 512
e-mail: soapa@seznam.cz
www.soapa.cz

**Soukromá vysoká škola ekonomická
Znojmo, s.r.o.** CERT
669 02 Znojmo, Václavské nám. 132/6
tel.: 533 399 047
e-mail: info@svse.cz
www.svse.cz

**Svaz účetních –
základní organizace Brno** CERT + KPV
615 00 Brno, Bubeníčková 13
tel.: 545 245 576–8, fax: 545 245 576
e-mail: su-brno@su-brno.cz

**Svaz účetních –
zákl. organizace Olomouc** CERT + KPV
772 00 Olomouc, Kollárovo nám. 7
tel./fax: 585 222 035, tel.: 585 556 320,
602 730 916
e-mail: suol@wellnet.cz
www.suol.wellnet.cz

**Svaz účetních –
základní organizace Ostrava** CERT + KPV
702 00 Ostrava, Českobratrská 18
tel./fax: 596 110 629
e-mail: svazucetnichov@volny.cz

**Svaz účetních –
základní organizace Pardubice** KPV
530 02 Pardubice, nám. Republiky 2686
tel./fax: 466 657 101
e-mail: info@svazucetnich.cz
www.svazucetnich.cz

**Svaz účetních –
základní organizace Plzeň** CERT + KPV
301 00 Plzeň, Částkova 74
tel./fax: 377 326 746
e-mail: suplzen@volny.cz
www.suplzen.cz

1. VOX, a.s. KPV
110 00 Praha 1, Senovážné nám. 23,
K-CENTRUM
tel. 224 142 044, fax: 222 246 429
e-mail: vox@vox-kurzy.cz
www.vox.cz